

Lagrådsremiss

Effektivare regler och bättre beslutsunderlag

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 4 juni 2009

Sven Otto Littorin

Karin Renman
(Arbetsmarknadsdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

Lagrådsremissen innehåller förslag till ändringar i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor. Det föreslås att en arbetslöshetskassa på begäran av Statistiska centralbyrån ska lämna de uppgifter om medlemskap och medlemmars ersättning till Statistiska centralbyrån som myndigheten behöver för framställning av statistik för att fullgöra uppdrag från regeringen som syftar till att arbetsmarknaden ska kunna kartläggas och analyseras.

Det föreslås även att en kassaföreståndare får vara kassaföreståndare i mer än en arbetslöshetskassa. Vidare föreslås att en arbetslöshetskassas styrelse ska kunna uppdra åt kassaföreståndaren att fatta beslut i ärenden om uteslutning av en medlem och om fränkännande av arbetslöshetsersättning. Slutligen föreslås en tidsgräns om tolv månader för korrigeringar av en arbetslöshetskassas avgifter till staten.

Lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2010.

Innehållsförteckning

1	Beslut.....	3
2	Förslag till lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor	4
3	Ärendet och dess beredning.....	7
4	Statistikuppgifter från arbetslöshetskassorna.....	7
5	Effektivare regler för arbetslöshetskassorna.....	13
5.1	Kassaföreståndare i mer än en arbetslöshetskassa	13
5.2	Beslut om uteslutning och fränkännande	15
5.3	Tidsgräns för korrigeringar av arbetslöshetskassornas avgifter till staten	17
6	Ikraftträdande.....	19
7	Konsekvenser.....	20
8	Författningskommentar.....	22
Bilaga 1	Sammanfattning av promemorian Effektivare regler och bättre beslutsunderlag för arbetsmarknadspolitiken (Ds 2009:07).....	24
Bilaga 2	Promemorians lagförslag.....	25
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanser	28

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor

dels att 21 och 87 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas tre nya paragrafer, 37 a, 48 c och 94 b §§, av följande lydelse,

dels att det i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2008:410) om ändring i nämnda lag ska införas en ny punkt, 3, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

21 §

Styrelsen utser inom sig en ordförande och en vice ordförande. Den som är anställd hos arbetslöshetskassan får inte vara ordförande.

Styrelsen utser även en kassaföreståndare och en sekreterare. Bestämmelserna i 17 § andra stycket gäller också kassaföreståndaren.

Kassaföreståndaren får inte vara styrelseledamot

Styrelsen utser även en kassaföreståndare och en sekreterare. Bestämmelserna i 17 § andra stycket gäller också kassaföreståndaren.

Kassaföreståndaren får inte vara styrelseledamot i en annan kassa.

eller kassaföreståndare i en annan kassa.

Vid lika röstetal avgörs frågan genom lottning.

37 a §

Styrelsen får uppdra åt kassaföreståndaren att fatta beslut i ärenden om uteslutning av en medlem och om fränkännande av rätt till ersättning. Styrelsen får dock inte uppdra åt kassaföreståndaren att fatta beslut i ärenden om omprövning av sådana beslut.

48 c §

En finansierings- eller arbetslöshetsavgift ska, efter tolv månader från utgången av den kalendermånad som avgiften avser, inte ändras på grund av att de uppgifter som legat till grund för beräkningen av avgiften

ändrats.

87 §¹

För den kompletterande kassan gäller i övrigt bestämmelserna i denna lag med följande undantag.

Bestämmelserna i 1 § andra stycket och 5 § första stycket 2 om kassans verksamhetsområde, bestämmelsen i 3 § om minsta antal medlemmar, bestämmelsen i 8 § om att registrering i vissa fall får vägras samt bestämmelserna i 82–84 §§ om fusion gäller inte.

Bestämmelserna i 3 §, 5 § första stycket 12, 34–47 a §§, 60 § om medlemskap, medlemsförteckning, medlemsavgift m.m., i 48 § om finansieringsavgift och arbetslöshetsavgift, samt i 95–97 §§ och 111–115 §§ om överklagande, omprövning och ändring gäller för de anslutna i stället för medlemmarna. Vad som sägs i 31 och 61 §§ om medlem gäller även den som är ansluten till den kompletterande arbetslöshetskassan.	Bestämmelserna i 3 §, 5 § första stycket 12, 34–47 a §§, 60 § om medlemskap, medlemsförteckning, medlemsavgift, m.m., i 48 § om finansieringsavgift och arbetslöshetsavgift, i 94 b § om uppgiftsskyldighet, samt i 95–97 §§ och 111–115 §§ om överklagande, omprövning och ändring gäller för de anslutna i stället för medlemmarna. Vad som sägs i 31 och 61 §§ om medlem gäller även den som är ansluten till den kompletterande arbetslöshetskassan.
---	--

I stället för vad som sägs i 17 § tredje stycket gäller för den kompletterande arbetslöshetskassan följande. Till styrelseledamot får utses medlemmar, förtroendevalda eller anställda i de organisationer som är medlemmar i föreningen. Styrelseledamöterna får inte vara styrelseledamöter, kassaföreståndare eller ombud vid föreningsstämma i en annan arbetslöshetskassa.

Bestämmelserna i 51–54 §§ om val av ombud och valda ombud gäller i den kompletterande arbetslöshetskassan på motsvarande sätt ombud som utses av medlemsorganisationerna. För sådana ombud gäller vad som i tredje stycket sägs om styrelseledamot i den kompletterande kassan.

94 b §

En arbetslöshetskassa ska på begäran av Statistiska centralbyrån lämna de uppgifter om medlemskap i kassan och medlemmars ersättning enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring som myndigheten behöver för framställning av statistik för att fullgöra uppdrag från regeringen som syftar till att arbetsmarknaden ska kunna

¹ Senaste lydelse 2008:410.

kartläggas och analyseras.

Regeringen meddelar närmare föreskrifter om skyldigheten enligt första stycket och om när uppgifter får lämnas ut elektroniskt.

3. Förändringar av de uppgifter som legat till grund för beräkningen av en förhöjd finansieringsavgift enligt 48 § i dess äldre lydelse ska, efter utgången av 2009, inte leda till att avgiften ändras.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

3 Ärendet och dess beredning

Inom Arbetsmarknadsdepartementet har promemorian Effektivare regler och bättre beslutsunderlag för arbetsmarknadspolitik (Ds 2009:07) upprättats. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 1*. Promemorians lagförslag avseende lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor finns i *bilaga 2*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissyttrandena och en remissammanställning finns tillgängliga i Arbetsmarknadsdepartementet (dnr A2009/682/AE).

4 Statistikuppgifter från arbetslöshetskassorna

Regeringens förslag: En arbetslöshetskassa ska på begäran av Statistiska centralbyrån lämna de uppgifter om medlemskap i kassan och medlemmars ersättning enligt arbetslöshetsförsäkringen som myndigheten behöver för framställning av statistik för att fullgöra uppdrag från regeringen som syftar till att arbetsmarknaden ska kunna kartläggas och analyseras.

Regeringen meddelar närmare föreskrifter om arbetslöshetskassornas uppgiftsskyldighet gentemot Statistiska centralbyrån och om när uppgifterna får lämnas ut elektroniskt.

Vad som sägs om medlem i en arbetslöshetskassa ska även gälla för den som är ansluten till den kompletterande kassan, Alfa-kassan.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Nationalekonomiska institutionen vid Lunds universitet* tillstyrker förslaget starkt. *Svenskt Näringsliv* tillstyrker förslaget. *Statistiska centralbyrån*, *Diskrimineringsombudsmannen*, *Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen* och *Företagarna* är positiva till eller instämmer i förslaget. *Kammarrätten i Stockholm*, *Domstolsverket*, *Ekonomistyrningsverket* och *ILO-kommittén* har inga invändningar mot förslaget. *Datainspektionen* har inga synpunkter, men anger att den utgår från att Statistiska centralbyrån har rättsligt stöd att föra det register som den föreslagna ändringen innebär. *Länsrätten i Stockholms län* anser att det kan diskuteras om det inte bör anges i lag vilka uppgifter som ska lämnas ut. *Tjänstemännens Centralorganisation* anser att det är principiellt problematiskt att ålägga en privaträttslig förening skyldighet att lämna ut personuppgifter till en statlig myndighet. *Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering* anser att ändamålet med förslaget är högst vällovt, men att uppgifterna inte bör innehålla information om vilken arbetslöshetskassa man är medlem i. *Juridiska fakulteten vid Uppsala universitet*, *Landsorganisationen i Sverige*, *Sveriges Akademikers Centralorganisation* och *Arbetslöshetskassornas*

Samorganisation avstyrker förslaget. Övriga remissinstanser har inga synpunkter eller har avstått från att yttra sig över förslaget.

Skälen för regeringens förslag

Behovet av uppgifter

För att regeringen ska kunna utforma en ändamålsenlig arbetsmarknadspolitik och en samhällsekonomiskt effektiv arbetslöshetsförsäkring är det av stor vikt att det finns ett gott beslutsunderlag. I arbetet med att utforma arbetsmarknadspolitiken förekommer det att regeringen anlitar Statistiska centralbyrån för att framställa och tillhandahålla statistik samt för analyser och kartläggning av arbetsmarknaden. Statistiska centralbyrån kan härvid använda uppgifter av skilda slag och från olika källor, t.ex. avseende kön, ålder eller utbildningsnivå, som sedan kan sammanställas och sambearbetas hos myndigheten. Informationen används därefter för att utforma arbetsmarknadspolitiken utifrån ett korrekt och ändamålsenligt beslutsunderlag. För att en mer detaljerad analys eller kartläggning av arbetsmarknaden ska kunna göras behöver Statistiska centralbyrån få del av vissa uppgifter dels ur arbetslöshetskassornas medlemsregister, dels ur kassornas handläggnings- och utbetalningssystem. Dessa uppgifter är bl.a. nödvändiga för att kunna skapa en tydlig och korrekt bild av vilka grupper som omfattas av arbetslöshetsförsäkringen samt av vilka effekter och konsekvenser de olika villkoren och förutsättningarna i försäkringen får för enskilda grupper. Uppgifterna kan t.ex. användas för att få kunskap om vilka grupper som i händelse av arbetslöshet omfattas av den inkomstrelaterade arbetslöshetsförsäkringen och vilka som inte gör det. Regeringen anser mot denna bakgrund att det är angeläget att möjliggöra för Statistiska centralbyrån att genom arbetslöshetskassorna få del av vissa uppgifter rörande medlemskap och medlemmars ersättning enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

Uppgiftsskyldighet för arbetslöshetskassor

För att säkerställa att Statistiska centralbyrån ska kunna utföra uppdrag från regeringen bör det i lag införas en skyldighet för en arbetslöshetskassa att på begäran av Statistiska centralbyrån lämna de uppgifter om medlemskap i kassan och medlemmars ersättning enligt lagen om arbetslöshetsförsäkring som myndigheten behöver för framställning av statistik för att fullgöra uppdrag från regeringen som syftar till att arbetsmarknaden ska kunna kartläggas och analyseras.

Tjänstemännens Centralorganisation anser att det är principiellt problematiskt att ålägga en privaträttslig förening skyldighet att lämna ut personuppgifter till en statlig myndighet. Även andra remissinstanser som bl.a. *Sveriges Akademikers Centralorganisation* har påtalat att de anser att uppgiftslämnandet kan anses innebära en uppluckring av eller ett ingrepp i föreningsfriheten. Regeringen vill i detta sammanhang erinra om att det redan idag finns bestämmelser i lagen om

arbetslöshetsförsäkring om en arbetslöshetskassas skyldighet att lämna uppgifter till Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Centrala studiestödsnämnden eller till en annan arbetslöshetskassa. Uppgiftsskyldigheten eller behandlingen av uppgifterna innebär inte någon begränsning av föreningsfriheten. Syftet med den föreslagna bestämmelsen är inte heller att få information om föreningen eller därtill hörande frågor utan att erhålla ett ändamålsenligt beslutsunderlag som stöd för att analysera och kartlägga arbetsmarknaden. Den föreslagna bestämmelsen innefattar således inte någon kränkning av föreningsfriheten. Inte heller i övrigt föreligger hinder mot en bestämmelse av denna typ.

Tjänstemännens Centralorganisation anser vidare att det borde gå att finna andra lösningar för de analysändamål som ligger till grund för förslaget. *Landsorganisationen i Sverige* ser vikten av att det finns underlag för att analysera arbetsmarknaden ur olika aspekter och ser därför positivt på att arbetslöshetskassorna i vissa avseenden kan bistå staten med kompletterande analysmaterial, men anser att det bör ske i samverkan med arbetslöshetskassorna. Enligt regeringens uppfattning är det inte tillräckligt med ett frivilligt åtagande att lämna uppgifter eftersom det skulle kunna innebära att endast vissa arbetslöshetskassor väljer att bidra med visst material. Härigenom skulle syftet att tillförsäkra regeringen ett fullgott beslutsunderlag inte uppnås. För en sådan skyldighet att lämna uppgifter som nu avses krävs lagstöd. Regeringen anser mot bakgrund av vad som ovan anförts att det är angeläget att arbetslöshetskassorna åläggs att lämna uppgifter till Statistiska centralbyrån om medlemskap och medlemmars ersättning enligt lagen om arbetslöshetsförsäkring och föreslår att en bestämmelse av denna innebörd införs i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor.

Omfattningen av uppgiftsskyldigheten m.m.

De uppgifter som arbetslöshetskassorna ska lämna i statistiksyfte kan utgöras av t.ex. person- och samordningsnummer, tidpunkter för in- och utträde ur en arbetslöshetskassa samt utbetald ersättning. *Arbetslöshetskassornas Samorganisation* anser att det i lag tydligt bör regleras vilka uppgifter som omfattas av uppgiftsskyldigheten samt hur, i vilken omfattning och med vilken periodicitet uppgifterna ska lämnas. Även *Länsrätten i Stockholms län* anser att det kan diskuteras om det inte bör anges i lag vilka uppgifter som omfattas.

Behovet av analyser och kartläggningar av arbetsmarknaden är föränderligt. De uppgifter som Statistiska centralbyrån kan antas behöva från arbetslöshetskassorna för att framställa relevant och användbar statistik och som kan ligga till grund för erforderliga analyser eller kartläggningar kan förväntas variera över tid. Det är inte möjligt att i förväg exakt ange vilka uppgifter som är nödvändiga och vid vilken tidpunkt de behövs. Att reglera dessa frågor i lag skulle enligt regeringens mening inte vara ändamålsenligt och snarare riskera att uppgiftsskyldigheten blev vidare än nödvändigt. Regeringen anser därför att de närmare föreskrifterna om uppgiftsskyldigheten bör regleras i förordning. Regeringen vill här framhålla att det är av vikt för

rättssäkerheten att det klart och tydligt framgår av förordning vilka uppgifter som arbetslöshetskassorna på begäran ska lämna ut.

Arbetslöshetskassornas Samorganisation anför att det är oklart om vissa av uppgifterna är relevanta mot bakgrund av syftet med den föreslagna bestämmelsen. Vidare ifrågasätts behovet av att samköra uppgifter från arbetslöshetskassorna med uppgifter från andra register. Regeringen vill understryka att det nu endast är fråga om en exemplifiering av de uppgifter som kan tänkas komma i fråga. Det måste utifrån de vid den aktuella tidpunkten föreliggande behoven avgöras vilka uppgifter som är nödvändiga för att en tillfredsställande analys av arbetsmarknaden i visst avseende ska kunna göras. Att det kan behövas olika typer av uppgifter, även från andra register, beror på att det endast på detta sätt är möjligt att få tillräcklig och tillförlitlig information t.ex. om vilka grupper som står utanför arbetsmarknaden och som är helt utan försörjning.

Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering anser att uppgifterna inte bör innehålla information om vilken arbetslöshetskassa den enskilde tillhör. Även *Sveriges Akademikers Centralorganisation* påpekar att den anser att uppgiften om medlemskap i sig är en känslig uppgift. *Arbetslöshetskassornas Samorganisation* menar att vilken arbetslöshetskassa en enskild väljer att bli medlem i kan avgöras av vilken arbetstagarorganisation arbetslöshetskassan har anknytning till och att valet av arbetslöshetskassa i somliga fall är en indikation på vilken politisk åskådning den enskilde har. Med anledning härav vill regeringen betona att arbetslöshetskassorna är självständiga i förhållande till arbetstagarorganisationerna och att medlemskapet i en viss arbetslöshetskassa inte i sig är en känslig uppgift. Några mer säkra slutsatser om en enskilds politiska åsikter kan inte heller dras av en uppgift om medlemskap i en viss arbetslöshetskassa. Valet att ansluta sig till en viss arbetslöshetskassa kan vara beroende av ett stort antal olika faktorer. En enskild behöver inte heller vara medlem i en arbetstagarorganisation för att kunna ansluta sig till en arbetslöshetskassa. Någon konflikt föreligger därför inte mellan den föreslagna bestämmelsen och regleringen i 2 kap. 2 eller 3 § regeringsformen, som bl.a. utgör skydd för en medborgare att gentemot det allmänna tillkänna sin politiska åsikt.

Arbetslöshetskassornas Samorganisation har påtalat att medlemsavgiften i vissa fall kan ge information om en person är medlem i en viss arbetstagarorganisation och att avgifter på individnivå därför inte ska ingå i uppgiftsskyldigheten. *Juridiska fakulteten vid Uppsala universitet* anser att den föreslagna regleringen i praktiken innebär att staten får insyn i vilka som är medlemmar i arbetstagarorganisationer. *Arbetsstagarledamöterna i ILO-kommittén* har anfört att en skyldighet att utlämna medlemsregister i arbetslöshetskassorna inte får underlätta försök att identifiera vilka som är medlemmar i arbetstagarorganisationer. Regeringen delar inte bedömningen att förslaget innebär att staten kommer att få insyn i vilka som är medlemmar i arbetstagarorganisationer. Det är viktigt att betona att arbetslöshetskassorna är skilda från arbetstagarorganisationerna. Det är vidare viktigt att understryka att regeringen varken har intresse av eller för avsikt att inhämta uppgifter från arbetslöshetskassorna som direkt

eller indirekt skulle kunna avslöja en enskilds medlemskap i en viss arbetstagarorganisation. Regeringen avser att nogsamt beakta dessa aspekter i det fortsatta författningsarbetet så att konflikt mellan den föreslagna regleringen och de grundlagsskyddade rättigheterna inte uppkommer.

Statistiska centralbyrån har föreslagit att uppgifterna ska lämnas löpande till myndigheten. Regeringen anser att det är viktigt att Statistiska centralbyrån på ett effektivt och kvalitetssäkrat sätt kan utföra sina uppdrag, men att ett löpande uppgiftsutlämnande skulle bli alltför omfattande. Regeringen ser för närvarande inte heller något behov av ett kontinuerligt uppgiftslämnande.

För att uppnå en rationell och kostnadseffektiv hantering behöver Statistiska centralbyrån få uppgifterna från berörda arbetslöshetskassor i elektronisk form. Närmare föreskrifter om när uppgifterna får lämnas ut elektroniskt bör regleras i förordning.

Sekretess m.m.

Sveriges Akademikers Centralorganisation har framfört synpunkten att även om förföljelse och inskränkning av fackliga rättigheter idag inte är ett problem i Sverige är statliga register med uppgifter om medlemskap i olika arbetslöshetskassor sett i ett längre perspektiv en obehaglig tanke. *Sveriges Akademikers Centralorganisation* anser därför att det är viktigt att medlemskap i en arbetslöshetskassa även i fortsättningen kommer att vara en privat angelägenhet. Vidare har *Sveriges Akademikers Centralorganisation* framfört synpunkten att bl.a. uppgifter om ersättning från och medlemskap i en arbetslöshetskassa är att betrakta som mycket känsliga och anser att den personliga integriteten inte beaktats tillräckligt i relation till syftet med den föreslagna regleringen. Även *Arbetslöshetskassornas Samorganisation* har påpekat att en avvägning alltid måste göras mellan nyttan med en behandling av personuppgifter och det integritetsintrång som denna behandling innebär.

Regeringen anser att det är av synnerlig vikt att det finns ett gott beslutsunderlag för att rätt rikta och prioritera insatser på arbetsmarknaden. Dessa beslut är av stor vikt då de får såväl samhällsekonomiska effekter som konsekvenser för den enskilde. Behovet av att kunna prioritera rätt i dessa avseenden överväger i detta fall det intrång i den enskildes integritet som förslaget kan medföra. Det måste emellertid starkt betonas att regeringen delar uppfattningen att det är viktigt att värna den enskildes integritet. Regeringen anser också att skyddet härför är väl tillgodosett.

Det kan anmärkas att uppgifter som kan komma att omfattas av den föreslagna uppgiftsskyldigheten i viss utsträckning omfattas av sekretess hos arbetslöshetskassorna enligt 7 kap. 10 § sekretesslagen (1980:100). Såvitt avser verksamheten hos Statistiska centralbyrån framgår av 9 kap. 4 § sekretesslagen att sekretess gäller i sådan verksamhet hos myndighet som avser framställning av statistik för uppgift som avser enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden och som kan hänföras till den enskilde. Uppgift som behövs för forsknings- eller statistikändamål får lämnas ut om det står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde

eller någon närstående till den enskilde lider skada eller men. Bestämmelsen rymmer således ett långtgående skydd för personuppgifter, s.k. absolut sekretess.

Regeringen anser att det bör framhållas att de uppgifter som ska lämnas till regeringen kommer att lämnas i avidentifierat skick.

Datainspektionen utgår från att Statistiska centralbyrån har rättsligt stöd att föra det register som den föreslagna ändringen innebär. *Sveriges Akademikers Centralorganisation* ifrågasätter om förslaget strider mot bestämmelserna i personuppgiftslagen (1998:204). Regeringen vill med anledning härav påpeka att nämnda lag endast gäller i den utsträckning det inte finns bestämmelser som avviker från lagen i annan lag eller i en förordning. I förevarande fall regleras uppgiftslämnandet i den föreslagna bestämmelsen i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassorna och behandlingen av uppgifterna hos Statistiska centralbyrån regleras i lagen (2001:99) om den officiella statistiken. Den statistiksammanställning som Statistiska centralbyrån ska utföra bör enligt regeringens mening inte nu klassificeras som officiell statistik. Bestämmelserna om behandling av personuppgifter i lagen om den officiella statistiken, är dock tillämpliga även för framställning av annan statistik än den som är att betrakta som officiell hos en statistikansvarig myndighet. Regeringen meddelar bestämmelser om vilka myndigheter som är statistikansvariga myndigheter. Enligt 14 § nämnda lag får en statistikansvarig myndighet enligt huvudregeln behandla personuppgifter för framställning av statistik. Av bestämmelsen framgår vidare att behandling av personuppgifter får omfatta uppgift om personnummer. I övrigt gör regeringen bedömningen att den föreslagna bestämmelsen är förenlig med Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (dataskyddsdirektivet) samt Sveriges övriga internationella åtaganden. *Nationalekonomiska institutionen vid Lunds universitet* betonar att uppgifterna är mycket viktiga även för forskning om arbetsmarknadens funktionssätt och om effekter av olika åtgärder både samhällsekonomiskt och för olika individer och ser det som angeläget att Statistiska centralbyrån efter sedvanlig avidentifiering och prövning även kan göra dessa uppgifter tillgängliga för forskningen. Som redan anförts anser regeringen för närvarande inte att det som ska omfattas av Statistiska centralbyråns uppdrag ska klassificeras som officiell statistik.

Övriga frågor

Landsorganisationen i Sverige anser att erforderliga resurser måste ställas till arbetslöshetskassornas förfogande och påpekar att det inte är möjligt att utan finansiering lägga ett sådant ansvar som den föreslagna regleringen medför på arbetslöshetskassorna och deras medlemmar i dagens läge. Regeringen anser att eftersom det är fråga om uppgiftsskyldighet som avser uppgifter som arbetslöshetskassorna ska ha i sin medlemsförteckning och uppgifter om ersättning som finns i arbetslöshetskassans ärendehanterings- och utbetalningssystem, så bör förslaget inte innebära någon nämnvärt ökad arbetsbelastning för

arbetslöshetskassorna och gör därmed bedömningen att någon ersättning inte behöver lämnas.

Vad som sägs om medlem i en arbetslöshetskassa bör även gälla för den som är ansluten till den kompletterande kassan, Alfa-kassan.

5 Effektivare regler för arbetslöshetskassorna

5.1 Kassaföreståndare i mer än en arbetslöshetskassa

Regeringens förslag: En kassaföreståndare får vara kassaföreståndare i mer än en arbetslöshetskassa.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Statskontoret, Svenskt Näringsliv, Företagarna, Landsorganisationen i Sverige* och *Arbetslöshetskassornas Samorganisation* tillstyrker eller instämmer i förslaget. *Kammarrätten i Stockholm, Länsrätten i Stockholms län, Domstolsverket, Ekonomistyrningsverket, Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet, ILO-kommittén, Tjänstemännens Centralorganisation* och *Sveriges Akademikers Centralorganisation* har inga invändningar mot förslaget. *Diskrimineringsombudsmannen* instämmer i förslaget, men lämnar synpunkten att det finns risk för ökad arbetsbelastning för kassaföreståndaren. *Småföretagarnas Arbetslöshetskassa* tillstyrker förslaget, men anser att det bör säkerställas att kassaföreståndaren utövar sin förvaltning av arbetslöshetskassorna objektivt. *Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen* anser att förslaget bäddar för sekretessproblem. *Övriga remissinstanser* har inga synpunkter eller har avstått från att yttra sig över förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Arbetslöshetskassorna är självständiga föreningar. Historiskt sett har bestämmelserna om ekonomiska föreningar och arbetslöshetskassor varit sammankopplade i varierande grad. Nuvarande bestämmelser gällande arbetslöshetskassornas verksamhet är fortfarande i stor utsträckning lik den reglering som gäller för ekonomiska föreningar. En skillnad som bör nämnas i detta sammanhang är att det i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar inte finns någon begränsning för kassaföreståndarens motsvarighet, den verkställande direktören, i fråga om möjligheten att vara verkställande direktör i mer än en ekonomisk förening. Enligt 21 § andra stycket lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor får dock en kassaföreståndare inte vara kassaföreståndare i en annan arbetslöshetskassa. Nuvarande ordning medför en begränsning för de arbetslöshetskassor som finner det lämpligt att organisera sin verksamhet på så sätt att en person samtidigt ansvarar för den löpande verksamheten i två eller fler arbetslöshetskassor. Regeringen föreslår att begränsningen avskaffas. Förslaget medför, vilket också flertalet remissinstanser framhållit, en möjlighet till effektivisering av administrationen hos

arbetslöshetskassorna. Såsom *Statskontoret* anger bör förslaget kunna leda till ett mer effektivt resursutnyttjande och minskade lönekostnader.

Småföretagarnas Arbetslöshetskassa anser att arbetslöshetskassorna i större utsträckning nu än tidigare konkurrerar och att regeringen därför bör se över på vilket sätt det kan garanteras att en kassaföreståndare som är kassaföreståndare i mer än en arbetslöshetskassa inte otillbörligt gynnar en kassa på bekostnad av en annan. Regeringen konstaterar att lagen om arbetslöshetskassor redan innehåller vissa begränsningar och handlingsregler i detta avseende. I 30 § återfinns en bestämmelse om jäv. Vidare finns i 31 § ett förbud för en styrelse eller andra ställföreträdare för en arbetslöshetskassa att företa rättshandlingar eller andra åtgärder som kan bereda en otillbörlig fördel åt medlem eller någon annan, om rättshandlingen eller åtgärden är till nackdel för arbetslöshetskassan eller någon av dess medlemmar. Denna reglering motsvarar i huvudsak den som rör verkställande direktör eller ställföreträdare i lagen om ekonomiska föreningar. Det saknas enligt regeringens mening skäl att överväga annan eller strängare reglering för arbetslöshetskassorna. Nuvarande bestämmelser bör, i kombination med annan befintlig reglering, vara tillräcklig. Exempelvis bör nämnas att en kassaföreståndare i egenskap av anställd är bunden av allmänna regler om lojalitetsplikt samt att även vissa straff- och skadeståndsrättsliga bestämmelser kan vara tillämpliga i fråga om vissa otillbörliga handlingar. Regeringen vill framhålla att den föreslagna ändringen innebär en möjlighet för arbetslöshetskassorna att genom en gemensam organisationslösning effektivisera sin verksamhet i de fall det anses lämpligt. Därutöver kan tilläggas att det är arbetslöshetskassans styrelse som utser kassaföreståndare. Det ankommer på den enskilda arbetslöshetskassan att inom ramen för gällande bestämmelser ordna sin verksamhet på lämpligt sätt och att, om och i den utsträckning det blir aktuellt, genom avtal närmare reglera förhållandena. Mot den ovan angivna bakgrunden anser regeringen att det saknas skäl att nu överväga någon särskild reglering i aktuellt avseende.

Diskrimineringsombudsmannen menar att det finns risk för att förslaget kan leda till ökad arbetsbelastning för kassaföreståndaren. Regeringen vill framhålla att arbetsrättsliga bestämmelser, t. ex. rörande arbetstid, härvidlag torde utgöra ett tillräckligt skydd för den enskilde kassaföreståndaren. Det kan återigen framhållas att det ankommer på varje enskild arbetslöshetskassa att avgöra när en organisationslösning med gemensam kassaföreståndare är lämplig.

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen menar att den föreslagna ändringen bäddar för sekretessproblem. Regeringen vill påpeka att det inte är en unik situation att en person samtidigt är ansvarig för två eller fler myndigheter eller motsvarande mellan vilka sekretess gäller. Arbetslöshetskassorna är enskilda rättssubjekt åt vilka förvaltningsuppgift överlämnats enligt 11 kap. 6 § regeringsformen. Även om arbetslöshetskassorna inte är och inte heller jämföras med myndigheter har t.ex. regler om sekretess gjorts tillämpliga för dessa. Uppgifter om enskildas personliga förhållanden är sekretessbelagda hos arbetslöshetskassan i den utsträckning som framgår av 7 kap. 10 § sekretesslagen (1980:100). Av 1 kap. 3 § sekretesslagen framgår att sekretess och tystnadsplikt gäller mellan myndigheter. Detta gäller även

de enskilda organ som likt arbetslöshetskassorna har tagits in i sekretesslagens bilaga. Regeringen vill understryka att detta innebär att sekretess gäller även mellan arbetslöshetskassorna och att det faktum att två eller flera arbetslöshetskassor skulle dela kassaföreståndare inte ändrar detta förhållande. Därutöver måste anmärkas att sådan sekretessproblematik som nu avses sällan kommer att aktualiseras eftersom det i praktiken knappast kommer att vara aktuellt med någon mer omfattande blandning av ärenden. Vidare måste beaktas att anställningen som kassaföreståndare i sig ställer höga krav på kompetens och ansvarstagande. I den mån den föreslagna ändringen skulle innebära ett utökat ansvar i sekreteshänseende måste en kassaföreståndare anses vara väl lämpad att anförtros detta. Sammanfattningsvis anser regeringen att den enskildes integritet fortfarande är väl värnad dels genom sekretesslagens bestämmelser i kombination med den befintliga straff- och skadeståndsrättsliga regleringen, dels genom vad som anförts om den praktiska hanteringen. Regeringen delar således inte *Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens* farhågor i fråga om sekretess.

Sammanfattningsvis saknas enligt regeringens mening skäl att i lag begränsa arbetslöshetskassornas möjlighet att för en eller flera arbetslöshetskassor ha en gemensam kassaföreståndare och därigenom skapa en effektiv organisationslösning. Huruvida en kassaföreståndare bör vara kassaföreståndare i en eller flera arbetslöshetskassor bör vara upp till varje enskild arbetslöshetskassa att avgöra. Begränsningen bör därför avskaffas.

5.2 Beslut om uteslutning och fränkännande

Regeringens förslag: En arbetslöshetskassas styrelse får uppdra åt kassaföreståndaren att fatta beslut i ärenden om uteslutning av en medlem och om fränkännande av rätt till arbetslöshetsersättning. Ansvaret för att fatta beslut i ärenden om omprövning av sådana beslut kvarstår dock hos styrelsen.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Statskontoret, Diskrimineringsombudsmannen, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, Företagarna, Tjänstemännens Centralorganisation* och *Landsorganisationen i Sverige* är positiva till eller tillstyrker förslaget. *Kammarrätten i Stockholm, Länsrätten i Stockholms län, Domstolsverket, Ekonomistyrningsverket, Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet, ILO-kommittén* och *Sveriges Akademikers Centralorganisation* har inga invändningar mot förslaget. *Svenskt Näringsliv, Arbetslöshetskassornas Samorganisation* och *Småföretagarnas Arbetslöshetskassa* är positiva till förslaget med tilläggen att de anser att förslaget även borde innefatta en vidare möjlighet för styrelsen att delegera beslutsfattandet. *Arbetslöshetskassornas Samorganisation* och *Småföretagarnas Arbetslöshetskassa* anser dessutom att även beslut om att medge en medlem fortsatt medlemskap enligt 47 § lagen (1997:239) om

arbetslöshetskassor borde omfattas av förslaget. *Övriga remissinstanser* har inga synpunkter eller har avstått från att yttra sig över förslaget.

Skälen för regeringens förslag: En arbetslöshetskassans styrelse ska, om inte särskilda skäl talar emot det, utesluta en medlem som inte uppfyller och inte heller under de senaste sex månaderna har uppfyllt bestämmelsen i arbetslöshetskassans stadgar om arbete inom arbetslöshetskassans verksamhetsområde, eller som medvetet eller av grov vårdslöshet har lämnat oriktig eller vilseledande uppgift om något förhållande av betydelse för hans eller hennes rätt till medlemskap eller ersättning, 37 § första stycket i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor. Av andra stycket, samma paragraf, framgår att om det finns särskilda skäl ska styrelsen, i stället för att utesluta medlemmen, fränkänna honom eller henne rätten till ersättning enligt bestämmelserna om detta i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

Nuvarande reglering får olika konsekvenser för olika arbetslöshetskassor dels beroende på hur den enskilda arbetslöshetskassan har organiserat sitt styrelsearbete, dels på antalet ärenden om uteslutning och fränkännande. Arbetslöshetskassor med litet medlemsantal och styrelser som inte sammanträder ofta kan behöva särskilt sammankalla styrelsen för prövning av ett enskilt sådant ärende. Arbetslöshetskassor med större medlemsantal får, å andra sidan, i stor utsträckning ägna tid åt ärenden av ifrågavarande slag vilket kan leda till att andra viktiga styrelsefrågor riskerar att komma på undantag.

Regeringen anser att beslut om uteslutning av en medlem eller om fränkännande av arbetslöshetsersättning kräver hög ansvars- och beslutsnivå. Samtidigt är det viktigt att den operativa verksamheten i en arbetslöshetskassa sköts effektivt, inte minst av den anledningen att beslut ska kunna fattas och besked lämnas så snabbt som möjligt. Mot denna bakgrund föreslår regeringen att det införs en möjlighet för en arbetslöshetskassas styrelse att uppdra åt en kassaföreståndare att besluta i ärenden om uteslutning och fränkännande. Förslaget bör, som bl.a. *Tjänstemännens Centralorganisation* och *Landsorganisationen i Sverige* framfört, medföra effektivitetsvinster genom att det administrativa arbetet underlättas, vilket bl. a. leder till förkortade handläggningstider. Detta är positivt såväl för arbetslöshetskassan som för den enskilde medlem som berörs av det aktuella beslutet. Såsom *Statskontoret* anför torde förslaget även leda till att styrelserna får mer utrymme för strategiska frågor.

Förslaget innefattar en begränsning genom att det endast är till kassaföreståndaren delegation ska kunna ske. *Svenskt Näringsliv* menar att styrelsen bör ges möjlighet att även uppdra åt annan än kassaföreståndaren att besluta i dessa ärenden. *Arbetslöshetskassornas Samorganisation* anser att en styrelse ska kunna delegera beslutsrätt till ett av styrelsen utsett utskott. *Småföretagarnas Arbetslöshetskassa* menar att styrelsen bör kunna uppdra åt kassaföreståndaren eller annan lägre och lämplig befattningshavare att fatta dessa beslut. Regeringen anser att det är angeläget att beslut om uteslutning av en medlem och om fränkännande av ersättning fattas på hög nivå och att kvaliteten i beslutsfattandet upprätthålls. En kassaföreståndare har tillräckligt hög ansvars- och kompetensnivå för att anförtros beslut av den dignitet som nu avses. Avgränsningen till kassaföreståndare är enligt regeringens

uppfattning väl avvägd. När det gäller möjligheten att kunna delegera till ett utskott finns det idag tillräckliga möjligheter för den enskilda styrelsen att organisera sitt arbete på ett lämpligt och effektivt sätt. Regeringen delar således inte uppfattningen att möjligheten att delegera beslutsfattandet bör utvidgas.

Som flera remissinstanser framhållit är det enligt regeringens uppfattning angeläget att ansvaret för att fatta beslut i omprövningsärenden avseende uteslutning och fränkännande kvarstår hos arbetslöshetskassans styrelse. Förslaget innefattar därför inte någon möjlighet för styrelsen att uppdra åt kassaföreståndaren att fatta beslut i ärenden om omprövning av dessa beslut. Som bl. a. *Statskontoret* och *Landsorganisationen i Sverige* framfört innebär detta att rättssäkerheten för den enskilde upprätthålls.

Såväl *Småföretagarnas Arbetslöshetskassa* som *Arbetslöshetskassornas Samorganisation* anser att beslut om att medge en medlem fortsatt medlemskap enligt 47 § lagen om arbetslöshetskassor bör omfattas av förslaget. Av bestämmelsen framgår att en arbetslöshetskassas styrelse får medge att en medlem får fortsätta att vara medlem, även om medlemmen låtit bli att inom den tid som framgår av 45 § anmäla ett förhållande som befrielse kan grundas på. Om det finns särskilda skäl, får styrelsen även i andra fall besluta att en medlem får fortsätta att vara medlem även om medlemmen inte inom den tid som framgår av 45 § betalat medlemsavgiften eller ett särskilt uttaxerat belopp. Regeringen anser att det kan finnas anledning att utreda frågan vidare.

5.3 Tidsgräns för korrigeringar av arbetslöshetskassornas avgifter till staten

Regeringens förslag: En finansierings- eller arbetslöshetsavgift ska, efter tolv månader från utgången av den kalendermånad som avgiften avser, inte korrigeras på grund av att de uppgifter som legat till grund för beräkningen av avgiften ändrats.

Förändringar av uppgifter som legat till grund för beräkningen av en förhöjd finansieringsavgift ska inte leda till ändring av avgiften efter 2009.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag med undantag för att tidsperioden i promemorians förslag är sex månader.

Remissinstanserna: *Diskrimineringsombudsmannen, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, Svenskt Näringsliv, Företagarna* och *Småföretagarnas Arbetslöshetskassa* är positiva till eller tillstyrker förslaget. *Kammarrätten i Stockholm, Länsrätten i Stockholms län, Domstolsverket, Ekonomistyrningsverket, Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet, ILO-kommittén* och *Sveriges Akademikers Centralorganisation* har inga invändningar mot förslaget. *Arbetslöshetskassornas Samorganisation* är i huvudsak positiv till att införa en tidsgräns, men anser att den bör vara tolv månader och även

gälla medlemsavgifter. *Statskontoret* avstyrker förslaget. *Övriga remissinstanser* har inga synpunkter eller har avstått från att yttra sig över förslaget.

Skälen för regeringens förslag: En medlem i en arbetslöshetskassa betalar medlemsavgift månadsvis. I medlemsavgiften ingår bl.a. avgifter som arbetslöshetskassan betalar till staten för att bidra till finansieringen av statens kostnader för utbetald arbetslöshetsersättning, dvs. finansierings- och arbetslöshetsavgifter. För månaderna mellan januari 2007 och juni 2008 betalade arbetslöshetskassorna istället för arbetslöshetsavgift en förhöjd finansieringsavgift till staten. Arbetslöshetskassans avgifter till staten ska betalas för varje kalendermånad senast vid utgången av den följande månaden. För att avgöra storleken på avgiften måste arbetslöshetskassan ha uppgifter om antalet medlemmar i slutet av den månad som avgiften avser, om andelen arbetslösa medlemmar under den månad som avgiften avser och om under den aktuella månaden utbetalda ersättningsbelopp. Arbetslöshetskassorna ska lämna uppgifterna till Inspektionen för arbetslöshetsförsäkring som i sin tur ska lämna uppgift till arbetslöshetskassan om storleken av de avgifter som kassan ska betala vid varje betalningstillfälle.

Eftersom ansökan om arbetslöshetsersättning görs i efterhand och eftersom arbetslöshetskassorna har handläggningstider för såväl medlems- som ersättningsärenden kommer medlemsuppgifter samt uppgifter om antalet arbetslösa och ersättning att ändras i efterhand. Arbetslöshetskassorna lämnar de korrigerade uppgifterna till Inspektionen för arbetslöshetsförsäkring. Därefter sker retroaktiva korrigeringar av arbetslöshetskassornas avgifter.

När mer än tolv månader förflutit efter den månad avgiften avser sker idag få ändringar. Det har emellertid framkommit att det är administrativt krävande för arbetslöshetskassorna att göra dessa korrigeringar. För att arbetslöshetskassornas avgifter till staten inte ska behöva korrigeras retroaktivt under lång tid föreslår regeringen en bestämmelse som innebär att en finansierings- eller arbetslöshetsavgift, efter tolv månader från utgången av den kalendermånad som avgiften avser, inte ska korrigeras på grund av att de uppgifter som legat till grund för beräkningen av avgiften ändrats. *Statskontoret* har avstyrkt förslaget i huvudsak med motiveringen att det inte är ett frekvent problem och att förslaget inte är ändamålsenligt. Vidare har *Statskontoret* bl. a. anfört att den administrativa bördan av korrigeringar kommer att kvarstå i praktiken om än i något mindre utsträckning. Det kan konstateras att förslaget medför att vad som i praktiken visat sig vara en administrativt betungande och därmed resurskrävande uppgift lyfts bort från arbetslöshetskassorna efter en viss tid. Regeringen delar således inte *Statskontorets* bedömning.

Regeringen anser i likhet med *Arbetslöshetskassornas Samorganisation* att tidsgränsen för när korrigeringar inte längre ska ske bör vara tolv månader. Som *Arbetslöshetskassornas Samorganisation* har påpekat bör tidsgränsen för ansökningar om ersättning och avseende arbetslöshetskassornas avgifter vara samordnade eftersom sent inkomna ansökningar kan påverka tidigare fastställda avgifter. I lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring finns ingen tidsgräns för när en ansökan om

arbetslöshetsersättning måste ha inkommit till arbetslöshetskassan för att den ska kunna behandlas. Regeringen avser att föreslå en ny bestämmelse i lagen om arbetslöshetsförsäkring som innebär att en ansökan om arbetslöshetsersättning ska ha inkommit till arbetslöshetskassan inom nio månader från den sista dagen i den period som ansökan avser. Undantag bör kunna göras då det föreligger synnerliga skäl. Det bör lämpligen finnas en marginal för att möjliggöra handläggning av sent inkomna ersättningsärenden, varför en tolv månadersgräns får anses vara väl avvägd. Med den tilltänkta begränsningen av möjligheten att ansöka om ersättning, kommer de uppgifter som ändras efter lång tid att minska ytterligare i förhållande till idag. Det kommer dock att förekomma att uppgifter ändras även efter tolv månader. Det gäller t. ex. ansökningar som inkommer senare än efter nio månader, men där det finns synnerliga skäl som gör att ansökan ändå ska behandlas eller när ersättningsärenden avgörs i domstol.

Arbetslöshetskassornas Samorganisation anser att tidsgränsen även bör gälla medlemsavgifter som den enskilde medlemmen betalar till arbetslöshetskassan och anför att även om det förväntas handla om förhållandevis små belopp är det orimligt att arbetslöshetskassorna ska stå risken för att medlemsavgifterna ändras i efterhand och att arbetslöshetskassan då inte får motsvarande ändring i sin avgift till staten. Regeringens bedömning, som delas av *Småföretagarnas Arbetslöshetskassa*, är att det handlar om så små belopp att det inte kommer att påverka arbetslöshetskassornas ekonomi nämnvärt. I vart fall kommer fördelarna med förslaget att överväga för arbetslöshetskassornas del. Tillräckliga skäl att införa en liknande reglering gentemot den enskilde medlemmen föreligger inte.

Den förhöjda finansieringsavgiften har avskaffats, men förändringar av uppgifter som legat till grund för beräkningen av sådan avgift för viss period ska leda till att en arbetslöshetskassas avgift för denna tid justeras. För att förhindra framtida korrigeringar av den förhöjda finansieringsavgiften bör en bestämmelse av denna innebörd införas.

6 Ikraftträdande

Regeringens förslag: De nya reglerna ska träda i kraft den 1 januari 2010.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Länsrätten i Stockholms län* har inget att erinra mot förslaget. Ingen av remissinstanserna i övrigt berör frågan särskilt.

Skälen för regeringens förslag: Lagändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt. Ett tidigare ikraftträdande än den 1 januari 2010 bedöms dock inte vara möjligt.

7 Konsekvenser

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget om att en kassaföreståndare ska kunna vara kassaföreståndare i mer än en arbetslöshetskassa kommer, för berörda arbetslöshetskassor, att innebära ett mer effektivt resursutnyttjande. Detta torde tala för minskade administrativa kostnader i form av lönekostnader för de arbetslöshetskassor som kan använda sig av en gemensam kassaföreståndare.

När mer än tolv månader förflutit efter den månad som finansierings- eller arbetslöshetsavgiften avser sker idag endast marginella korrigeringar av arbetslöshetskassornas avgifter till staten. Behovet av att korrigera i efterhand kommer att bli ännu mindre när möjligheten att ansöka om arbetslöshetsersättning i efterhand begränsas. Begränsningen av en arbetslöshetskassas möjlighet att få avgiften korrigerad i efterhand kommer dessutom att leda till att arbetslöshetskassorna får incitament att korta handläggningstiderna. De ekonomiska konsekvenserna av förslaget förväntas därför bli marginella.

Förslaget om att en arbetslöshetskassa på begäran ska lämna uppgifter till Statistiska centralbyrån syftar till att säkerställa att myndigheten ska kunna utföra uppdrag från regeringen rörande kartläggning och analys av arbetsmarknaden utifrån uppgifter om medlemskap och medlemmars ersättning. Bedömningen är att förslaget är positivt för samhällsekonomin eftersom möjligheten att föra en sund ekonomisk politik ökar då regeringens beslutsunderlag förbättras. Förslaget bedöms inte innebära någon nämnvärt ökad arbetsbelastning för arbetslöshetskassorna mot bakgrund av att uppgiftsskyldigheten i stor utsträckning avser uppgifter som arbetslöshetskassorna ska ha i sin medlemsförteckning och som finns i arbetslöshetskassornas ärendehanterings- och utbetalningssystem. Regeringen gör därmed bedömningen att någon ersättning inte behöver lämnas. Förslaget bedöms dock innebära en tillfälligt ökad arbetsbelastning för Statistiska centralbyrån. I vilken omfattning kan regeringen inte närmare bedöma utan en bedömning om särskild ersättning ska lämnas får lämpligen göras i samband med varje uppdrag.

I övrigt bedöms förslagen inte få några ekonomiska konsekvenser för de offentliga finanserna eller för samhällsekonomin i stort.

Konsekvenser för jämställdheten

Diskrimineringsombudsmannen har i sitt remissvar anfört att majoriteten av kassaföreståndarna är kvinnor och att kvinnodominans i yrken ofta innebär att ojämställda arbetsvillkor råder. Exempel på detta utgörs av otydliga arbetsuppgifter, mindre möjligheter till inflytande över arbetssituationen och lägre lön. Diskrimineringsombudsmannen framhåller att en genusmedveten konsekvensanalys av tillämpningen av reglerna är nödvändig för att säkerställa att förslagen är genusneutrala.

Mot bakgrund härav vill regeringen framhålla följande. Precis som Diskrimineringsombudsmannen angett råder det idag en övervikt av

kvinnor som är kassaföreståndare i en arbetslöshetskassa. Idag finns 32 arbetslöshetskassor i Sverige. 59 procent av kassaföreståndarna är kvinnor och 41 procent är män.

Som Diskrimineringsombudsmannen anfört kan förslagen innebära att en kassaföreståndare får utökade befogenheter och utökat ansvar och regeringen vill i detta sammanhang framhålla att det är upp till varje arbetslöshetskassa att själv bestämma hur de organiserar sitt arbete på bästa sätt. Vidare vill regeringen även framhålla att de arbetsrättsliga bestämmelserna, t.ex. rörande arbetstid, utgör ett skydd för den enskilde kassaföreståndaren.

Mot bakgrund av ovanstående gör regeringen den bedömningen att förslagen inte medför några negativa konsekvenser för jämställdheten och att det därför inte heller finns behov av en genusanalys i detta sammanhang.

I övrigt bedöms förslagen inte få några konsekvenser för jämställdheten.

Konsekvenser för miljön

Förslagen bedöms inte få några särskilda konsekvenser för miljön.

Konsekvenser för små företag

Förslagen bedöms inte få några särskilda konsekvenser för små företag.

Konsekvenser ur ett ILO-perspektiv

Sverige har ratificerat ILO:s konvention nr 168 om främjande av sysselsättning och skydd vid arbetslöshet och den därtill kompletterande rekommendationen nr 176. Genom att ratificera konventionen med tillhörande rekommendation har Sverige åtagit sig att uppfylla de minimikrav som ställs på konventionsländernas lagstiftning.

Enligt konvention nr 168 ska varje medlemsstat vidta lämpliga åtgärder för att samordna sitt system för skydd vid arbetslöshet och sin sysselsättningspolitik. Skyddet vid arbetslöshet bör vara utformat så att det bidrar till att främja full, produktiv och fritt vald sysselsättning och inte tar bort incitamenten för att arbeta och erbjuda arbete. Konventionen innehåller bl.a. bestämmelser om omfattad personkrets, villkor för ersättning, ersättningsnivåer och ersättningsperiodens längd samt anger skäl och villkor för indragning eller minskning av ersättningen, t.ex. om annan inkomstförmån erhålles.

Mot bakgrund av att de bestämmelser som regeringen föreslår inte behandlas i konvention nr 168 bedömer regeringen att förslagen inte får några konsekvenser som påverkar Sveriges åtaganden enligt konvention nr 168.

Övriga konsekvenser

Förslaget om att en arbetslöshetskassas styrelse ska kunna uppdra åt en kassaföreståndare att fatta beslut i ärenden om uteslutning av en medlem och om fränkännande av ersättning kommer att medföra en minskad arbetsbelastning för arbetslöshetskassans styrelse. Förslaget innebär sannolikt även en ökad rättssäkerhet eftersom handläggningstiden i relation till den enskilde förkortas. Förslaget innebär sannolikt en ökad arbetsbelastning och ett ökat ansvar för arbetslöshetskassans kassaföreståndare.

8 Författningskommentar

21 §

Ändringen innebär att en kassaföreståndare får vara kassaföreståndare i mer än en arbetslöshetskassa.

Förslaget behandlas i avsnitt 5.1.

37 a §

Paragrafen är ny och innebär att en arbetslöshetskassas styrelse får uppdra åt kassaföreståndaren att fatta beslut i ärenden om uteslutning av en medlem och om fränkännande av rätt till ersättning enligt 37 §. Ansvaret för att fatta beslut i ärenden om omprövning av beslut i sådana ärenden kvarstår dock hos styrelsen.

Förslaget behandlas i avsnitt 5.2.

48 c §

Paragrafen är ny och innebär att retroaktiva korrigeringar av en finansierings- eller arbetslöshetsavgift som en arbetslöshetskassa ska betala till staten inte ska göras sedan tolv månader förflutit från utgången av den kalendermånad som avgiften avser, även om de uppgifter som legat till grund för bestämmandet av avgiften ändrats. Bestämmelsen innebär att om en avgift som en arbetslöshetskassa ska betala till staten av någon anledning ändras i efterhand, t.ex. på grund av att en medlems status som arbetslös förändrats, får någon korrigering av denna avgift inte ske efter det att tolv månader förflutit sedan utgången av den månad som avgiften ursprungligen avsåg.

I bet. 2008/09:AU10 föreslås införande av 48 a och 48 b §§, därav valet av paragrafbeteckning.

Förslaget behandlas i avsnitt 5.3.

87 §

I paragrafens *tredje stycke* har införts en hänvisning till den nya bestämmelsen i 94 b § eftersom denna ska gälla även för den som är ansluten till den kompletterande arbetslöshetskassan.

Förslaget behandlas i avsnitt 4.

94 b §

Paragrafen är ny. Av *första stycket* framgår att en arbetslöshetskassa på begäran av Statistiska centralbyrån ska lämna de uppgifter om medlemskap i kassan och medlemmars ersättning enligt arbetslöshetsförsäkringen som myndigheten behöver för framställning av statistik för att fullgöra uppdrag från regeringen som syftar till att arbetsmarknaden ska kunna kartläggas och analyseras. Uppgifter om medlemskap innebär t.ex. uppgifter ur medlemsförteckningen. Med uppgifter om ersättning avses såväl ersättningsperioder som utbetald dagpenning, avdrag, sanktioner och övriga beslut som är relaterade till ersättningen.

Regeringen meddelar enligt *andra stycket* närmare bestämmelser om denna skyldighet och om när uppgifter får lämnas ut elektroniskt.

I bet. 2008/09:AU10 föreslås införande av 94 a §, därav valet av paragrafbeteckning.

Förslaget behandlas i avsnitt 4.

Punkt 3 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna

Den förhöjda finansieringsavgiften har avskaffats, men ändringar av sådana avgifter har trots detta kunnat ske om uppgifter som legat till grund för beräkningen av en förhöjd finansieringsavgift ändrats i efterhand. En ny punkt, 3, införs som innebär att förändringar av uppgifter som legat till grund för beräkningen av en förhöjd finansieringsavgift enligt 48 § i dess äldre lydelse inte ska leda till att avgiften ändras efter lagens ikraftträdande.

Förslaget behandlas i avsnitt 5.3.

Ikraftträdande

Lagen träder i kraft den 1 januari 2010.

Sammanfattning av promemorian Effektivare regler och bättre beslutsunderlag för arbetsmarknadspolitiken (Ds 2009:07)

Promemorian innehåller förslag till ändringar i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring och lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor.

Förslaget om ändring i lagen om arbetslöshetsförsäkring innebär att en ansökan om ersättning, om det inte finns synnerliga skäl, ska ha kommit in till arbetslöshetskassan inom sex månader från sista dagen i den period ansökan avser.

I förslagen om ändringar i lagen om arbetslöshetskassor föreslås att en kassaföreståndare får vara kassaföreståndare i mer än en arbetslöshetskassa.

Det föreslås även att en arbetslöshetskassas styrelse ska kunna uppdra åt kassaföreståndaren att fatta beslut i ärenden om utslutning och fränkännande av arbetslöshetsersättning.

En tidsgräns om sex månader för korrigeringar av en arbetslöshetskassas avgifter till staten föreslås.

Promemorian innehåller även förslag till bestämmelser om att en arbetslöshetskassa på begäran ska lämna de uppgifter om medlemskap och medlemmars ersättning till Statistiska centralbyrån, som myndigheten behöver för att fullgöra uppdrag från regeringen rörande analys och kartläggning av arbetsmarknaden. Det föreslås även att regeringen med stöd av ett bemyndigande får meddela föreskrifter om arbetslöshetskassornas uppgiftsskyldighet gentemot Statistiska centralbyrån och om när uppgifterna får lämnas ut elektroniskt.

Förslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2010.

Förslag till lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor

dels att 21 och 87 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas fyra nya paragrafer, 37 a, 48 c, 94 b och 94 c §§ av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

21 §

Styrelsen utser inom sig en ordförande och en vice ordförande. Den som är anställd hos arbetslöshetskassan får inte vara ordförande.

Styrelsen utser även en kassaföreståndare och en sekreterare. Bestämmelserna i 17 § andra stycket gäller också kassaföreståndaren.

Kassaföreståndaren får inte vara styrelseledamot *eller kassaföreståndare* i en annan kassa.

Styrelsen utser även en kassaföreståndare och en sekreterare. Bestämmelserna i 17 § andra stycket gäller också kassaföreståndaren. Kassaföreståndaren får inte vara styrelseledamot i en annan kassa.

Vid lika röstetal avgörs frågan genom lottning.

37 a §

Styrelsen får uppdra åt kassaföreståndaren att fatta beslut i ärenden enligt 37 §, dock inte att ompröva dessa beslut.

48 c §

En avgift enligt 48 § ska, efter sex månader från den månad som avgiften avser, inte ändras på grund av att de uppgifter som legat till grund för beräkningen av avgiften ändrats.

87 §¹

För den kompletterande kassan gäller i övrigt bestämmelserna i denna lag med följande undantag.

Bestämmelserna i 1 § andra stycket och 5 § första stycket 2 om kassans verksamhetsområde, bestämmelsen i 3 § om minsta antal medlemmar,

¹ Senaste lydelse 2008:410.

bestämmelsen i 8 § om att registrering i vissa fall får vägras samt bestämmelserna i 82–84 §§ om fusion gäller inte.

Bestämmelserna i 3 §, 5 § första stycket 12, 34–47 a §§, 60 § om medlemskap, medlemsförteckning, medlemsavgift m.m., i 48 § om finansieringsavgift och arbetslöshetsavgift, samt i 95–97 §§ och 111–115 §§ om överklagande, omprövning och ändring gäller för de anslutna i stället för medlemmarna. Vad som sägs i 31 och 61 §§ om medlem gäller även den som är ansluten till den kompletterande arbetslöshetskassan.

Bestämmelserna i 3 §, 5 § första stycket 12, 34–47 a §§, 60 § om medlemskap, medlemsförteckning, medlemsavgift, m.m., i 48 § om finansieringsavgift och arbetslöshetsavgift, i 94 b § om uppgiftsskyldighet, samt i 95–97 §§ och 111–115 §§ om överklagande, omprövning och ändring gäller för de anslutna i stället för medlemmarna. Vad som sägs i 31 och 61 §§ om medlem gäller även den som är ansluten till den kompletterande arbetslöshetskassan.

I stället för vad som sägs i 17 § tredje stycket gäller för den kompletterande arbetslöshetskassan följande. Till styrelseledamot får utses medlemmar, förtroendevalda eller anställda i de organisationer som är medlemmar i föreningen. Styrelseledamöterna får inte vara styrelseledamöter, kassaföreståndare eller ombud vid föreningsstämma i en annan arbetslöshetskassa.

Bestämmelserna i 51–54 §§ om val av ombud och valda ombud gäller i den kompletterande arbetslöshetskassan på motsvarande sätt ombud som utses av medlemsorganisationerna. För sådana ombud gäller vad som i tredje stycket sägs om styrelseledamot i den kompletterande kassan.

94 b §

En arbetslöshetskassa ska på begäran av Statistiska centralbyrån lämna de uppgifter rörande medlemskap i kassan och medlemmars ersättning enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring, som myndigheten behöver för att fullgöra uppdrag från regeringen och som behövs för att arbetsmarknaden ska kunna kartläggas och analyseras.

94 c §

Regeringen får meddela föreskrifter om skyldigheten enligt 94 b § och om när uppgifter får lämnas ut elektroniskt.

Förslag till lag om ändring i lagen (2008:410) om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor

Härigenom föreskrivs att det i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2008:410) om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor ska införas en ny punkt, punkt 3, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3. Förändringar av de uppgifter som legat till grund för förhöjd finansieringsavgift enligt 48 § i dess äldre lydelse ska inte leda till ändrade avgifter efter utgången av 2009.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

Förteckning över remissinstanser

Bilaga 3

Riksrevisionen (avstått från yttrande)
Kammarrätten i Stockholm
Länsrätten i Stockholms län
Domstolsverket
Datainspektionen
Försäkringskassan, huvudkontoret
Ekonomistyrningsverket
Arbetsgivarverket (avstått från yttrande)
Statskontoret
Statistiska centralbyrån
Uppsala universitet, Juridiska fakulteten
Lunds universitet, Nationalekonomiska institutionen
Diskrimineringsombudsmannen
Arbetsförmedlingen
ILO-kommittén
Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering
Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen
Sveriges Kommuner och Landsting
Svenskt Näringsliv
Företagarna
Tjänstemännens Centralorganisation
Sveriges Akademikers Centralorganisation
Landsorganisationen i Sverige
Arbetslöshetskassornas Samorganisation
Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd (avstått från yttrande)

Yttrande har dessutom inkommit från Småföretagarnas arbetslöshetskassa